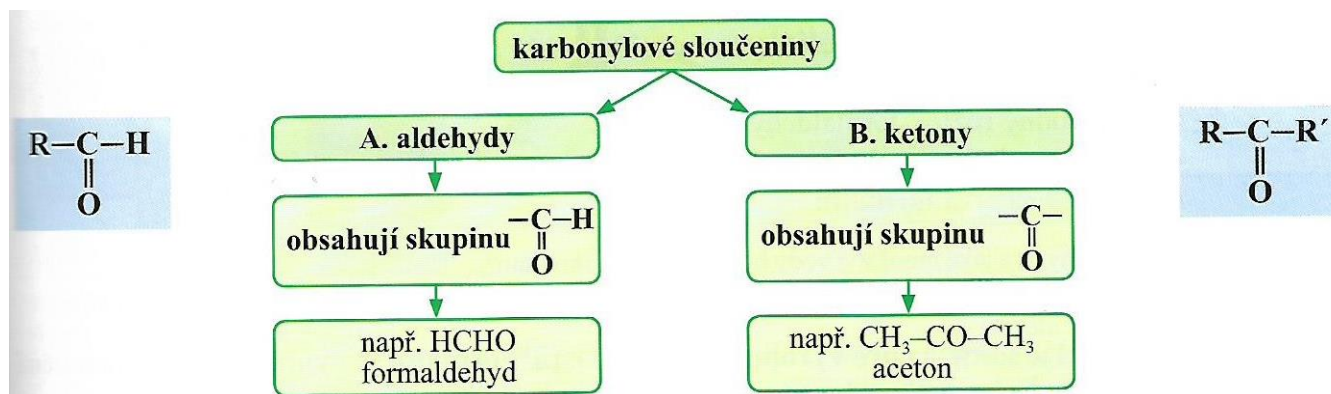

- organické sloučeniny, které v molekule obsahují karbonylovou skupinu – CO – .

1) ALDEHYDY

- na uhlíkovém atomu karbonylové skupiny mají vázán jeden atom vodíku a jeden uhlovodíkový zbytek. Skupina -CO- se nachází na konci řetězce. Mezi C a O je dvojná vazba.

Koncovka: - al

Methanal (formaldehyd) H – CHO

- bezbarvý, štiplavý, jedovatý plyn, rozpustný ve vodě
- má žíravé a karcinogenní účinky
- vodný roztok (40%- ní) – formalín – používá se k dezinfekci a k přechovávání biologických preparátů
- užití: výroba plastů (bakelit), používají se např. lepidla pro překližky a koberce, konzervace dřeva, ...

Ethanal (acetaldehyd) CH₃ – CHO

- bezbarvá, pronikavě zapáchající, těkává, hořlavá kapalina, dobře rozpustná ve vodě
- užití: palivo – tuhý líh -PEPO, výroba barviv, léčiv, plastů, parfémů, kyseliny octové, ...

2) KETONY

- ke karbonylové skupině jsou připojeny dva uhlovodíkové zbytky. Skupina -CO- se nachází většinou uprostřed řetězce. Mezi C a O je dvojná vazba.

Koncovka: - on

Propanon (aceton) CH₃ – CO – CH₃

- bezbarvá, těkává, hořlavá kapalina, typický zápach
- páry se vzduchem tvoří výbušnou směs,
- zápach acetonu v moči upozorňuje na onemocnění cukrovkou
- užití: rozpouštědlo laků a barviv, umělého hedvábí, plastů (plexisklo),...